

Dato: 29.04.2021

Referanse: -

Deltakere i den norske delegasjonen:

Unn C. Lem (Sdir);
Kjetil Kåsamoen (DNV);
Haakon Storhaug (Sdir), delegasjonsleder

Referent: H. Storhaug

Møtedatoer: 19.4.-23.4.2021

Møtested: Zoom

Møteleder: Ms Julie Carlton (UK MCA)

Referat fra:

ILO Special Tripartite Committee, 4. sesjon

Agenda:

- Covid 19 tiltak
- Hvilke maritime konvensjoner som bør oppheves
- WMU rapport om arbeids- og hviletid
- IMO forespørsel om å sette opp en joint IMO/ILO arbeidsgruppe
- Elektroniske sertifikater

COVID-19 tiltak

Effektene av COVID-19 ble utførlig diskutert. Tre spørsmål ble det forsøkt å finne svar på. Det første spørsmålet var om det var noen bestemmelser i MLC, 2006 som hadde skapt utfordringer. Det var generelt enighet om at det ikke var enkelte bestemmelser som hadde skapt problemer, men gjennomføringen. De ulike statene hadde iverksatt veldig ulike tiltak, så som forlengelse av sertifikater, helseerklæringer og arbeidsavtaler, samt eksterne effekter som restriksjoner bestemt av helse- og immigrasjonsmyndigheter som hadde skapt de største problemene. Det var nok et ønske om å se på muligheter for å forebygge lignende problemer i fremtiden. EU-landene ga blant annet uttrykk for et behov for å se på MLC som et «dynamisk» instrument, som kan være et signal på at det kan komme endringsforslag til neste møte i STC 4.

Det kan nevnes i denne sammenheng at ILOs *Committee of Experts*, som er ILOs høyeste juridiske organ, hadde kommet med en rekke anbefalinger blant annet om at force majeure ikke kan benyttes dersom forholdene ikke lenger skulle tilsi det, for å prøve å innsnevre avvikene fra MLC som var blitt nødvendig på grunn av de faktiske forhold skipsfarten er konfrontert med. I den sammenheng gjentok Komiteen sin anbefaling at *default maximum seagoing service* er 11 måneder. Det ble en diskusjon rundt dette, blant annet etter et innlegg fra Norge, men det er et faktum at Komiteens anbefaling ikke endres. Komiteen har imidlertid presisert at unntak er tillatt i konkrete tilfeller, som bestemt av den kompetente myndigheten (flaggstaten), under hensyn til sjøfolks behov og sjøfartens særegenhet. I den forbindelse har komiteen i flere tilfeller kommet til at det er i henhold til MLC at kadetter gir avkall på ferie for å kunne fullføre sin

fartstid eller opplæring om bord. Komiteen mener videre at et annet mer generelt unntak gjelder offiserers behov for å fullføre sin tjeneste om bord for å få utstedt STCW-sertifikater. Videre har komiteen uttalt at MLC retningslinje B2.4.3 gir mulighet for unntak ved å dele årlig betalt ferie i to deler, eller å samle opp ferien med en påfølgende ferieperiode, på det vilkår at denne løsningen har blitt godkjent av den kompetente myndighet eller på den relevant måte i hvert enkelt land.

Det andre spørsmålet gikk på om det kunne være strukturelle forhold som hadde skapt problemer under pandemien, for eksempel begrenset møtevirksomhet og lignende. Her kom det imidlertid få signaler fra møtet. STC Officers, bestående av formannen i STC, Julie Carlton (UK MCA) og viseformennene for rederne og sjøfolkene, sendte ut statements ved et par anledninger, sist i desember 2020 blant annet om mannskapsskifter.

Det siste spørsmålet om det var andre forhold som man hadde opplevd som problematiske var det heller ikke noe klart svar på.

Det ble vedtatt to resolusjoner; én som generelt omhandler temaet COVID-19, og én som handler spesielt om vaksinerings av sjøfolk (vedlagt). Det på gikk en aktiv dialog mellom delegasjonslederen og NFD og Sdir mens forhandlingene om resolusjonstekstene pågikk.

Den generelle resolusjonen ble utarbeidet i samarbeid mellom ITF og ICS. Det ble ikke store endringene, selv diskusjonene var til dels intense.

Den spesielle resolusjonen var foreslått av Kypros, og har en ambisjon om bedre internasjonalt samarbeid for å sikre at sjøfolk blir vaksinert. De andre nordiske landene mente at denne resolusjonen var utenfor STC sitt mandat, hvilket de gjentok siste dag. Det er således verken felles europeisk eller nordisk front når det gjelder denne resolusjonen. Det behøver imidlertid ikke reflektere det som faktisk vil skje i forhold til vaksinerings av sjøfolk. Her det nok mer formelle ting man er opptatt av.

Hvilke konvensjoner som bør oppheves

ILO har et permanent program for å vurdere om gamle og utdaterte konvensjoner kan oppheves. Konvensjonene dette gjelder vil etter planen bli opphevet i 2030. Mange av de maritime konvensjonene ble revidert av MLC, og siden sistnevnte nå har nesten 100 ratifiserende land, begynner disse å bli uaktuelle. Noen konvensjoner ble holdt utenfor revisjonen, så som ILO 108 og 185 om sjøfolks identitetsbevis, og ILO 71 om sjøfolks pensjonsrettigheter. I tillegg har vi problemet med ILO 147, som er forløperen til MLC. Her er utfordringen at det er usikkert om USA kommer til å ratifisere MLC, og da er det viktig at vi beholder ILO 147 så lenge som mulig. USA som den kanskje den viktigste havnestaten i verden, gjør det spesielt viktig å sikre at havnestatskontroll foregår i henhold til internasjonale standarder. For Norges del er det viktig at ILO 108 om sjøfolks identitetsbevis beholdes så lenge som mulig ettersom vi og de fleste andre europeiske land ikke har ratifisert den nyeste konvensjonen på dette feltet, ILO 185. Denne konvensjonen har vist seg å være svært kostbar å gjennomføre ettersom den innførte et eget kontrollregime og en egen, spesialutviklet biometri. En oppheving av ILO 108 vil kunne medføre at svært få land vil ha et ID-bevis for sjøfolk ettersom man ikke kan regne med at land som er bundet av den opprinnelige konvensjonen automatisk vil tiltre den nye. ILO foreslår derfor at et møte bør avholdes for å vurdere hvordan man kan få til en glattere overgang til den nye.

WMU rapport om arbeids- og hviletid

WMU-Presidenten presenterte forskningsrapporten for møtet. Den påpeker en rekke problemer og utfordringer med hviletidsregimet, ISM-koden og vaktordninger. Den tar opp problemstillinger som har vært diskutert siden 90-tallet i IMO og ILO, og som har ført til regelverk og retningslinjer for sikkerhetsstyring, hviletid, bemanning og forebygging av fatigue.

Samarbeid mellom IMO og ILO

IMO (sekretariatet) ønsker å regularisere samarbeidet mellom de to organisasjonene. Det er noe nytt, ettersom det som regel har vært motsatt. IMO ønsker å sette opp en stående arbeidsgruppe, som man kan be opprettet på relativt kort varsel for å utføre konkrete oppgaver. Norge støtter et økt samarbeid. IMOs Legal Committee har satt to saker på sin agenda som egentlig krever samarbeid: retningslinjer om å hindre kriminalisering av sjøfolk, og retningslinjer om løsning av konflikter i havner som måtte oppstå i forbindelse med *abandonment*. Et tredje samarbeidsområde er samarbeid for å utvikle felles retningslinjer for helseundersøkelse av fiskere, hjemlet i både ILO 188 og STCW-F, som man gjorde for sjøfolk.

Elektroniske sertifikater

Det ble en kort diskusjon om elektroniske sertifikater, med innlegg fra Danmark og Bahamas. Det var ikke lagt opp til å trekke noen konklusjoner. ILO har tidligere besvart henvendelser med at MLC ikke hindrer elektroniske versjoner av dokumenter som kreves av konvensjonen (f.eks. arbeidsavtalen) men at plikter og rettigheter som følger av konvensjonen ikke må svekkes på noen som helst måte, for eksempel at sjømann og arbeidsgiver begge skal ha hver sin undertegnede original av avtalen. ILO har også sagt at elektroniske signaturer overlates til nasjonal rett.

Oppfølging

Ingen spesielle oppfølgingstiltak behøves, foruten å formidle teksten til resolusjonene når disse er endelig klare fra ILO sekretariatets side.

Neste møte

Del 2 av 4. sesjon er blitt utsatt til april 2022, med tanke på at det da kan være mulig å få gjennomført et fysisk møte. Frist for innsendelse av eventuelle endringsforslag er satt til 11. oktober 2021.

Haakon Storhaug
Delegasjonsleder
Haugesund, 29.4.2021